

Del monstres que ens envolten i el poder de l'art

Autoria: Emil Ferris
Traducció: Montse Meneses
Títol: *El que més m'agrada són els monstres*
Editorial Finestres, Barcelona, 2024
424 pàgines

La publicació del segon volum de *El que més m'agrada són els monstres* sis anys després d'una enlluernadora *opera prima*, reconeguda per públic, crítica i autors consagrats del nové art com una obra magistral i amb prestigiosos guardons, suposa no només la resposta a nombrosos lectors àvids per conèixer més al voltant de les incògnites obertes al llarg de les més de 400 pàgines del primer, sinó l'establiment per part de la seua autora, Emil Ferris, de tota una fita.

Termes com obra mestra es repeteixen per qualificar la sorprenent proposta estètica i temàtica de Ferris, realitzada a més, en complicades circumstàncies personals, ja que va enfrontar el procés de creació després d'una malaltia que va deixar paralitzada una part del seu cos, mà de dibuixar inclosa i es va matricular en cadira de rodes en l'Art Institut de Chicago. Amb entrebancs previs com l'assetjament patit en l'escola per un problema d'escoliosis i d'homofòbia que es reflectiran en la seua concepció dels personatges després, aquesta autora ara internacionalment venerada, va patir també

el rebuig per nombroses editorials que no tenien gens clara la viabilitat de la publicació d'un títol com aquest.

Malgrat totes les dificultats, *El que més m'agrada són els monstres* va ser tot un èxit de vendes i ràpidament va copsar llistes de recomanacions com millor novel·la de l'any i nominacions, entre d'altres als premis Hugo o les cinc candidatures als premis Eisner, de les quals va obtindre'n tres (Millor novel·la gràfica, artista i color), els dos premis Ignatz, fauve d'Or festival d'Angouleme entre d'altres.

Amb un barroquisme visual que fascina i atrapa al receptor des del primer contacte, concretat en quaderns amb anelles i forats en el costat per deixar passar el paper amb línies horitzontals, a mode de dietari de la protagonista i les seues reproduccions i reinterpretacions d'emblemàtiques obres d'art emmarcades en l'ambient del cinema d'horror i hereva del *noir*, dibuixades directament amb bolígraf, Ferris garanteix per mèrits propis el seu lloc en qualsevol història del còmic del segle XXI. La seua signatura no només s'imprimeix amb l'esbalaïdora estètica que desarticula convencions estilístiques en el còmic, sinó també des d'un plantejament narratiu aclaparador en el joc de perspectives, veus narratives i inclusió de diferents registres, com també per la seua ambiciosa aposta, des de la qual aspira a revisar molts dels grans temes que preocupen els éssers humans.

Des de la metàfora del monstre es desenvolupa tota una figuració que marca l'atmosfera de l'obra. Gràcies al paper protagonista d'una xiqueta, Karen Reyes, tot jugant amb la seua autorepresentació com a monstre es desplega tota una figuració al voltant de pel·lícules i cartells del cinema de terror i *pulp* en el Chicago dels anys 60. Personatges emblemàtics del cinema clàssic d'horror de la Universal o les sèries d'Entertaining Comics (amb el segell d'EC) dels anys 50, juntament amb referències culturals de diferents índole es fusionen en un dens univers propi, en el qual la imaginació triomfa com a eina per a resoldre l'inquietant interrogant al voltant de qui són realment els monstres en el nostre entorn i com reconèixer-los com a fil conductor.

Sense renunciar al component biogràfic, Ferris desdibuixa els límits entre realitat i ficció i ens recorda la rellevància de les històries per comprendre el legat cultural i històric universal i el seu poder per a explicar-nos qui som i qui volem ser a nosaltres mateixos.

En un món contradictori, en el qual els personatges no es defineixen per les seues paraules o accions, sinó pels contrastes entre allò que diuen i allò que fan i com es percebut des de l'òptica infantil, l'autora aprofundeix en temes com el racisme, la mort, la malaltia, l'abús de poder, la discriminació en funció de la diferència, les relacions familiars, la complexitat de créixer, les identitats afectivo-sexuals, el poder terapèutic de l'art, la diversitat cultural, els secrets i la seua derivació en les mentides que es contenen per sobreviure o per construir-nos, l'explotació sexual o l'Holocaust.

Històries dins d'altres històries, que trenquen convencions narratives gràcies al desplegament temàtic, emmarcat en atapeïdes pàgines plenes de detalls que dialoguen amb el lector tot convidant-lo a perdre's en elles, a habitar en les seues vinyetes i en definitiva, a tornar a enfrontar la seua lectura per gaudir de la esbalaïdora aposta creativa de Ferris.

Front a la densitat temàtica de la primera part, en el segon volum l'autora ens endinsa en un món més intimista, centrat en les relacions personals, en particular, les familiars, però també socials i sobre tot, en el procés de definició de la identitat personal a través de Karen com a protagonista d'una història de maduració, en la qual l'amor es concreta més enllà de les metàfores. La suposada innocència de la infantesa dona pas en Karen a un procés de descobriment com a porta d'entrada en l'etapa adulta de les diferents màscares amagades en capes que van desenvolupant-se de forma progressiva i generant nivells de lectura gràcies a les diferents ramificacions.

Sense resoldre totes les preguntes suscitades en el primer volum, però amb els temes universals brodats en una visió panoràmica de la història i de l'alteritat en les seues diferents formes, Ferris fusiona la vessant individual i política amb un soberg imaginari visual per concloure una obra monumental amb una declaració d'amor i compromís i oferir-nos una enlluernadora experiència de lectura que ens trasbalsa l'ànima. La vindicació de la diferència com a tret inherent a tota persona es realitza des de la recerca del propi espai i la defensa del poder del art com a clau per enderrocar tot tipus de monstres, aquells que ens esperen a l'altre costat del carrer, aquells amb els quals vivim i els que habiten en cadascú.

Noèlia Ibarra Rius